

Nyhedsbrevet – nu kun elektronisk

Siden oprettelsen af Arbejdsmiljøklagenævnet i 1999 har sekretariatet for nævnet løbende udgivet et nyhedsbrev med afgørelser fra Arbejdsmiljøklagenævnet, som er af principiel betydning eller af almen interesse. Nyhedsbrevet har været gratis og er blevet udsendt til en lang række interessenter.

Samtidig er nyhedsbrevet blevet lagt ind på Arbejdsmiljøklagenævnets hjemmeside www.ama.dk

Det er nu slut med udsendelse af nyhedsbrevet i papirudgaven.

Dette og kommende numre af nyhedsbrevet vil alene være at finde på hjemmesiden.

Du kan abonnere på nyhedsbrevet på hjemmesiden, hvor fremgangsmåden er beskrevet. Gå ind på hjemmesiden. Klik på "Abonner på nyhedsbrev". Angiv "Nyhedsbrev fra Arbejdsmiljøklagenævnet" i meddelelsesfeltet.

Som abonnent vil du modtage en mail, så snart nyhedsbrevet, Afgørelser fra Arbejdsmiljøklagenævnet bliver lagt på hjemmesiden.

Sager afgjort i perioden juni 2004 – december 2004

Påbud om dagslystilgang til butik i arkade

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede et påbud om etablering af dagslystilgang til arbejdspladser i et supermarked.

Der var tale om fuldtidsarbejdspladser i en nybygget butiksarkade. Der var i byggetilladelsen rutinemæssigt givet dispensation fra kravet om dagslystilgang.

Arbejdstilsynet gav påbud om, at der efter arbejdsmiljølovens § 25 skulle etableres dagslystilgang, idet der var faste arbejdssteder, der var placeret op til 70 meter fra områder med dagslystilgang. Arbejdstilsynet fandt, at arbejdet ikke var af en sådan særlig art, at kravet om dagslystilgang kunne fraviges. Arbejdsprocessen havde ikke en afgørende betydning for bygningens udformning eller dens indretning.

Klageren henviste til, at der i byggetilladelsen er givet dispensation fra kravet om dagslystilgang. Det er desuden forbundet med store byggetekniske vanskeligheder at etablere dagslystilgang.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at Arbejdstilsynet kan påbyde en foranstaltning om etablering af dagslystilgang, uanset at byggetilladelsen indeholder dispensation fra kravet.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede imidlertid Arbejdstilsynets påbud. Nævnet lagde vægt på, at byggetilladelsen var givet efter 1986. Der kunne herefter ikke stilles bygningsmæssige krav ud over kravene i bygningsreglementet. Selvom bygningsreglementet var fraveget efter dispensation, kunne

Arbejdstilsynet ikke give påbud om etablering af dagslystilgang, idet forholdene ikke var sundheds- eller sikkerhedsmæssigt uforsvarlige. (2003-10-0066)

Forbud mod forkert anvendelse af teknisk hjælpemiddel, forbud vedr. nedstyrtningsfare ved stilladsmontage og strakspåbud om manuel ophejsning af stilladsdele

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt forbud om anvendelse af en anhugningskrog, hvor anhægtningssikringen ikke virkede efter hensigten, forbud mod arbejde med opstilling og nedtagning af stillads, før der er truffet effektive foranstaltninger til sikring af den ansatte mod nedstyrning og strakspåbud om at anvende tekniske hjælpemidler til op- og nedhejsning af større stilladsdele.

Arbejds miljøklagenævnet fandt desuden, at forbud og påbud var stilet til rette arbejdsgiver.

Et malerfirma var kommet i tidsnød og "lånte" derfor 2 medarbejdere fra et andet firma til nedtagning og opsætning af et stillads.

Under arbejdet blev sikringsdelen på en anhugningskrog bundet fast, så den var ude af funktion. Stilladset blev nedtaget og opsat på en sådan måde, at medarbejderen færdedes på stilladsdæk uden gelænder, og mange relativt tunge stilladsdele blev ned- og ophejset manuelt, således at bundmanden trak i rebet i hele armens bevægelsesretning, og topmanden tog stilladsdelene med en rækkeafstand på $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ arms rækkeafstand.

Arbejdstilsynet stilede forbud og påbud til malerfirmaet. Malerfirmaet anførte, at forbudene var givet til den forkerte arbejdsgiver, idet medarbejderne arbejdede for et andet firma i underentreprise.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at forbudene var givet til rette arbejdsgiver. Nævnet lagde vægt på, at de 2 personer umiddelbart forklarede, at de var udlånt til malerfirmaet, og at denne forklaring ikke blev imødegået ved den primære henvendelse til malerfirmaet. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der ikke forelå en egentlig entreprisekontrakt, at malerfirmaet ejede stilladset og at arbejdet blev udført i malerfirmaets interesse. (2004-10-0054, 2004-10-0055 og 2004-10-0056)

Forlængelse af efterkommelsesfrist ved arbejde med transport af gipsplader.

Arbejds miljøklagenævnet forlængede efterkommelsesfristen til den 1. april 2005.

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt et påbud om, at virksomheden skulle sikre, at arbejdet med transport af gipsplader blev udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dette betød, at der skulle anvendes egnede tekniske hjælpemidler. Efterkommelsesfristen blev fastsat til den 18. august 2004.

Virksomheden anmodede derpå om en forlængelse af efterkommelsesfristen, bl.a. fordi der endnu ikke fandtes en motoriseret transportvogn.

Nævnet forlængede efterkommelsesfristen til den 1. april 2005, da det var oplyst, at der var et teknisk hjælpemiddel under udvikling. Nævnet lagde samtidig vægt på, at transporten af gipsplader indtil videre ville ske ved hjælp af 2-4 personer og bemærkede, at der kunne lastes færre plader på vognen. Endvidere kunne der lastes med mindre plader, således at den samlede vægt blev formindsket. (2004-10-0070)

Brug af tekniske hjælpemidler ved manuel læsning og aflæsning af stilladsdele samt transport til opstillingssted.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at læsning og aflæsning af større stilladsdele samt transport mellem læsse- og opstillingssted på 2 byggepladser skulle udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt f.eks. ved brug af egnede tekniske hjælpemidler.

Nævnet fastholdt et påbud om, at et stilladsfirma skulle sikre, at læsning/aflæsning af stilladsdele samt transport mellem læsse- og opstillingssted på 2 byggepladser blev udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet nævnet dog ændrede kravet i påbudet om, at dette skulle ske ved hjælp af egnede tekniske hjælpemidler til at dette f.eks. kunne ske ved hjælp af egnede tekniske hjælpemidler.

Nævnet lagde vægt på, at det konkrete arbejde udgjorde en sikkerheds- og sundhedsskadelig påvirkning af bevægeapparatet med risiko for nedslidning på længere sigt. Nævnet bemærkede, at Arbejdstilsynet har pligt til at reagere, hvis det konstaterer, at et arbejde ikke udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, også selvom branchen sammen med Arbejdstilsynet er i gang med at udarbejde en handlingsplan for branchen. (2003-10-0094)

Afslag på forlængelse af efterkommelsesfristen for indretning af pc-arbejdsborde.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt efterkommelsesfristen for indretning af pc-arbejdsborde samt uhensigtsmæssig blænding i pc-skærme.

Virksomheden anmodede for 2. gang om forlængelse af efterkommelsesfristen vedrørende 3 påbud om indretning af pc-arbejdspladser, hvor 1. påbud oprindeligt var givet i januar 2002 med frist til februar 2003, der yderligere var forlænget til marts 2004.

Virksomheden henviste i klagen til, at der skulle indkøbes nye kontormøbler men at de fysiske rammer for kontorindretningen først skulle være på plads og at der var tale om et ombygningsprojekt, der havde vist sig at være bekosteligt og tidskrævende.

Nævnet lagde ved afslaget vægt på, at der ved fastsættelsen af efterkommelsesfristen i de 3 påbud og forlængelsen heraf havde været taget hensyn til, at der skulle ske ombygning og nyindretning af kontorlokalerne med indkøb af nye kontormøbler. (2004-10-0042)

Der skal ikke etableres procesventilation i form af punktudsugning ved offsetmaskine.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede nævnets tidligere afgørelse om etablering af en effektiv procesventilation i form af punktudsugning ved Komori offsetmaskine.

Ved automatisk afvaskning af Komori offsetmaskinens benyttes en renevæske med kodenummer 1-3 og der udvikles således sundhedsskadelige dampe ved afvaskningen. Ved maskinen er der etableret et fortrængningsventilationsanlæg.

Ved afgørelsen om, at der alligevel ikke skal etableres procesventilation i form af punktudsugning lagde klagenævnet vægt på, at det nu var oplyst, at der ikke var ophold på trykkerimaskinen ved den automatisk afvaskning, idet afvaskning igangsættes ved et udlæggebord for enden af trykkerimaskinen, hvor operatøren opholder sig under afvaskningen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at Arbejdstilsynet har oplyst, at fortrængningsventilation med en effektiv udsugning over trykkerimaskinen vil forhindre spredning til ansatte, der opholder sig i området omkring trykkerimaskinen.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt således herefter, at det eksisterende fortrængningsventilationsanlæg effektivt forhindrer, at luftforurening ved automatisk afvaskning når de ansattes indåndingszone. (2004-10-0088)

Udbyderansvar på busområdet

Arbejdsmiljøklagenævnet var ikke enig med Arbejdstilsynet i, at der ikke var nogen umiddelbare mangler i relation til arbejdsmiljølovgivningen i forbindelse med to trafikskabers tilbud.

Det var blevet gjort gældende, at to tilbudsgivende trafikskaber havde valgt, at ignorere kravet om at videregive oplysninger om arbejdsmiljøet i forbindelse med udbudet og der blev i den forbindelse anført en række konkrete eksempler på forhold, hvor man fandt, at trafikskaberne ikke havde levet op til udbyderansvaret. Det drejede sig bl.a. om fremkommelighed, trafik i myldretid, vejbump, chikaner, manglende pauser og pausefaciliteter samt trussel om vold og røveri.

I forbindelse med den udbudte opgave var det alene oplyst, at der ikke stilles særlige krav til arbejdsmiljøet i udbudsmaterialet.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at udbudsmaterialet skal indeholde oplysning om særlige, væsentlige arbejdsmiljøforhold. Nævnet fandt, at det er formålet med loven, at udbyder pålægges at afdække arbejdsmiljøforhold, som er relevante for at opgaven kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Nævnet fandt derefter, at udbudsmaterialet f.eks. skal oplyse om særlige trafikale forhold, chikaner og vejbump, og at udbudsmaterialet som minimum skal oplyse, at der i relation til f.eks. vejbump og chikaner ikke er arbejdsmiljøforhold, som tilbudsgiver skal iagttage i forbindelse med arbejdets tilrettelæggelse.

Nævnet lagde vægt på, at loven har et præventivt sigte og at udbyder derfor på et tidligt tidspunkt i processen skal være med til at forebygge arbejdsmiljøproblemers opståen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at loven har til formål, at udbyder tidligt pålægges et medansvar for, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Nævnet ændrede således Arbejdstilsynets afgørelse og bemærkede samtidig, at afgørelsen er en konstatering af en overtrædelse af bekendtgørelsen og at der ikke efter bekendtgørelsen er mulighed for at stille krav om fornyet udbud.(2004-10-0018)

Maskinsikkerhed ved falsemaskiner

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt, at falsemaskinerne ved afskærmning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler skulle sikres mod, at personer kan komme i berøring med farlige maskindele.

Ved fire falsemaskiner var der mulighed for klemning. Det drejede sig om tre ældre maskiner fra 1993 og en CE-mærket maskine fra 1997.

Det var muligt at få fingrene i klemme ved sammenløb af metalvalser, mellem kniv og falser og ved båndpåløb og ved en arkføders sugehjul. Ved de tre ældre maskiner var det desuden muligt at skære sig på et perforeringshjul.

Nogen af klemstederne var uafskærmede. Andre var normalt afskærmede, men afskærmningen kunne åbnes, uden at maskinerne standsede, eller det var muligt at nå ind under afskærmningen.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse om, at maskinerne skulle sikres mod, at personer kan komme i berøring med farlige maskindele.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde vægt på, at det på alle maskinernes foldesektioner var muligt at nå klemsteder ved sammenløb af metalvalser, som ikke standsede ved åbning af støjskærm. Støjskærmen skulle åbnes, når maskinen skulle indstilles mellem opgaverne. Der var risiko for at klemme fingre eller hænder ved indstilling af maskinerne.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde endvidere vægt på, at der på de tre ældre maskiner var adgang til knivbrud, som var uafskærmede. Der var en rækkeafstand til knivbruddene på 20-25 cm og 60 cm.

Endelig lagde Arbejdsmiljøklagenævnet vægt på, at der på de ældre maskiner var adgang til pressestationens valesammenløb ved åbning af den uovervågede låge.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at risikoen bestod, uanset om der under normal drift ikke forekom betjening i nærheden af klemstederne, idet ulykker ofte udløses af unormale tilstande som for eksempel papirstop eller skævkøring.

(2004-10-0026, 2004-10-0035 og 2004-10-0036)

Påbud om indretning af sandblæsningshal

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt, at en sandblæsningshal skulle indrettes, så sandblæsningsarbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder at arbejdet foregår i enten lukket anlæg, sprøjteboks, sprøjtekabine eller i særligt rum udstyret med tilstrækkelig mekanisk ventilation.

Under en række besøg konstaterede Arbejdstilsynet, at en virksomhed udførte sandblæsningsarbejde i en sandblæsningshal. Gavlen på hallen var åben, der blev sandblæst 1-2 timer om dagen med tør fristråle, blæsemidlet, natursand, blev ikke genbrugt, der var ikke mekanisk ventilation og halvdelen af emnerne blev efterfølgende overfladebehandlet i malekabine. Under arbejdet blev anvendt overtræksdragt og luftforsynet åndedrætsværn.

Arbejdstilsynet udstedte derefter et påbud om indretning af sandblæsningskabine, således at sandblæsningsarbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det skal derfor sikres, at sandblæsningsarbejdet sker i lukket anlæg, sprøjteboks, sprøjtekabine eller i særligt rum udstyret med tilstrækkeligt mekanisk ventilation.

Virksomheden anførte i sin klage, at det er begrænset, hvor meget sandblæsningsarbejde, der udføres på adressen, at det er ejeren selv, der udfører arbejdet og at det vil være en så bekostelig affære for virksomheden at skulle efterkomme påbudet, at det ikke vil være muligt for virksomheden at efterkomme det.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt påbudet og var enig med Arbejdstilsynet i, at der ved sandblæsning med tør fristråle udvikles luftforurening, der bl.a. kan indeholde kræftfremkaldende kvartsstøv. Nævnet bemærkede, at reglerne om sikkerhed ved sandblæsning gælder, uanset hvor meget der bliver sandblæst og uanset det er arbejdsgiveren selv, der udfører arbejdet,.

Efterfølgende har virksomheden søgt om dispensation.(2004-10-0045)